

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-12-19
Besvaras senast
2025-01-02

Till utrikesminister Maria Malmer Stenergard (M)

2024/25:629 Sveriges agerande mot misstänkta folkrättsbrott i Gaza

Den 19 december 2024 publicerade Human Rights Watch (HRW) rapporten *Extermination and Acts of Genocide: Israel Deliberately Depriving Palestinians in Gaza of Water*. Rapporten beskriver hur israeliska myndigheter och militära styrkor medvetet har skapat en humanitär katastrof genom att blockera tillgången till vatten, el och bränsle för mer än två miljoner palestinier i Gaza. HRW lyfter fram konkreta exempel på systematiska övergrepp som kan klassificeras som krigsförbrytelser och potentiellt folkmord enligt FN:s folkmordskonvention.

Sedan oktober 2023 har israeliska styrkor förstört över 84 procent av Gazas vatten- och sanitetsinfrastruktur. Avloppsreningsverk, vattenreservoarer och solpaneler för kraftförsörjning har medvetet blivit måltavlor. HRW dokumenterar hur israeliska soldater filmat sig själva när de förstör vattenreservoarer som försörjer hundratusentals människor. Attacker har också riktats mot reparationsarbetare, där flera har dödats trots att deras positioner har delgetts israeliska styrkor för att garantera säkerhet.

Som en följd av detta har tillgången till rent vatten för Gazas invånare reducerats till mellan 2 och 9 liter per person och dag – långt under FN:s minimum på 15 liter för överlevnad under krissituationer. Rapporten beskriver hur en stor del av befolkningen, särskilt barn, har drabbats av sjukdomar kopplade till vattenbrist och förorenat vatten. Sedan oktober 2023 har över 669 000 fall av akut diarré rapporterats, en ökning med 2 000 procent från tidigare nivåer. Hepatit A har spridit sig explosionsartat, och polio, som har varit utrotad i Gaza i över 25 år, har återvänt. Detta är inte bara en fråga om vatten utan också om liv och död.

Rapporten lyfter även fram de omfattande humanitära konsekvenserna av att Israel blockerar bränsleleveranser, vilket i praktiken omöjliggör drift av vattenreningsverk och sjukvårdsanläggningar. Sjukhus i Gaza har rapporterat hur patienter dör på grund av kombinationen av undernäring, sjukdomar och brist på vårdresurser. Ett exempel från rapporten är att barn med hepatit A har en dödlighet på upp till 10 procent i Gaza, jämfört med normala 0,1 procent globalt.

Internationella domstolen (ICJ) beordrade redan i januari 2024 Israel att omedelbart tillåta tillgång till humanitär hjälp och upphöra med handlingar som

bryter mot folkrätten. HRW konstaterar dock att Israel systematiskt ignorerar dessa beslut. Rapporter från FN:s OCHA visar att majoriteten av hjälpsändningarna, inklusive bränsle och vattenrelaterade material, inte når Gaza. HRW pekar också på direkta attacker mot hjälpkonvojer och biståndsarbetare, vilket förvärrar den humanitära krisen.

Trots detta har Sverige och många andra länder förhållit sig alltför passiva. Att fortsätta blunda för dessa övergrepp underminerar Sveriges trovärdighet som förespråkare för mänskliga rättigheter och folkrätt.

Sverige har en historisk roll som förespråkare för mänskliga rättigheter och folkrätt, vilket innebär att vi inte kan stå passiva när grova övergrepp begås. HRW:s och tidigare Amnesty Internationals rapporter visar tydligt hur Israels agerande i Gaza utgör en systematisk kränkning av internationell humanitär rätt. Omvärldens tystnad riskerar inte bara att möjliggöra dessa brott utan också att skada tilltron till internationella institutioner som FN och ICJ.

Regeringen har ett ansvar att säkerställa att Sveriges politik inte direkt eller indirekt bidrar till att dessa brott fortsätter. Det innebär att vi måste driva på för en oberoende utredning av misstänkta folkrättsbrott och folkmord samt säkerställa att Sverige använder sin position i FN och EU för att kräva ansvarsskyldighet. Att ignorera HRW:s och andra organisationers varningar är inte bara ett moraliskt svek utan också ett svek mot de grundläggande principer som svensk utrikespolitik bygger på.

Den nuvarande regeringens ovilja att agera kraftfullt riskerar att göra Sverige medskyldigt genom sin tystnad. Vårt lands engagemang för rättvisa och mänskliga rättigheter kräver att vi står upp för de mest utsatta, oavsett var konflikten utspelar sig.

Mot bakgrund av detta vill jag ställa följande fråga till utrikesminister Maria Malmer Stenergard:

Avser utrikesministern att inom ramen för Sveriges engagemang i FN och EU verka för en oberoende internationell utredning av brott mot mänskligheten och misstänkt folkmord i Gaza samt säkerställa att Sverige inte direkt eller indirekt bidrar till att dessa brott fortgår?

.....

Olle Thorell (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch